

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.008.03.2016

P/16/070

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/070 – Przeciwdziałanie e-uzależnieniu dzieci i młodzieży ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Sylwester Śmiałek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/25/2016 z 19 kwietnia 2016 roku. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna im. Stefana Szumana w Bochni, ul. gen. Henryka Dąbrowskiego 1b, 32-700 Bochnia (<i>Poradnia</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Zelek – dyrektor Poradni (Dyrektor) (dowód: akta kontroli str. 3 i 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

Poradnia mimo szerokiego zakresu działania, którego celem było udzielanie dzieciom i młodzieży pomocy psychologiczno-pedagogicznej, swoją aktywność w kwestii uzależnień od mediów elektronicznych prowadziła w bardzo ograniczonym zakresie. Wprawdzie według złożonych w toku kontroli wyjaśnień problematyka uzależnień od mediów elektronicznych była obecna w działaniach profilaktycznych Poradni, to jednak nie były one dokumentowane. Ewidencje Poradni nie pozwalały na bezpośrednie uzyskanie danych o uczniach, których trudności edukacyjne lub wychowawcze mogły wiązać się z nadużywaniem mediów elektronicznych. Tylko w dwóch wydanych w 2016 r. opiniach w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych i objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów, dostrzeżono potrzebę ograniczenia czasu korzystania z mediów elektronicznych. Pomimo tych wszystkich okoliczności Poradnia nie wychodziła z inicjatywą przeprowadzania zajęć profilaktycznych w tym zakresie.

Współpraca Poradni z placówkami oświatowymi opierała się głównie na działaniach profilaktycznych i wczesnego reagowania na trudności uczniów w nauce i zachowaniu. Prowadząc działania profilaktyczne Poradnia współpracowała z innymi instytucjami, jak władze samorządowe, Policja czy Państwowa Inspekcja Sanitarna. Efektem takiej współpracy była m.in. zorganizowana w 2015 r. debata o uzależnieniach, w tym od mediów elektronicznych.

Funkcjonujący w Poradni system doskonalenia zawodowego ogólnie sprzyjał podnoszeniu kwalifikacji pracowników merytorycznych Poradni, którzy brali aktywny udział w szkoleniach, konferencjach, zajęciach, warsztatach, seminariach, wykładach czy spotkaniach konsultacyjnych. Niestety w badanym okresie tylko jeden z psychologów Poradni pogłębiał swoją specjalistyczną wiedzę w zakresie uzależnień od mediów elektronicznych. Kadra

¹ Okres objęty kontrolą to lata szkolne 2013/2014, 2014/2015 oraz 2015/2016 (do dnia zakończenia czynności kontrolnych, tj. do 23.06.2016 r.).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu zastosowano ocenę opisową.

merytoryczna Poradni dysponowała jedynie materiałami informacyjnymi poświęconymi zagrożeniom dzieci i młodzieży związanymi z nadużywaniem mediów elektronicznych. Biorąc pod uwagę rozwój mediów elektronicznych i związanych z tym zagrożeń, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli zasadne jest zwiększanie aktywności w działalności Poradni w zakresie tych zagrożeń oraz bieżące dokumentowanie takich działań. Warto również przy tej okazji uwzględnić współpracę z organizacjami realizującymi działania profilaktyczne finansowane z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, dotyczące zagrożenia uzależnieniem od mediów elektronicznych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Działalność edukacyjna i diagnostyczna związana z problemem e-uzależnienia

Opis stanu faktycznego

1. Poradnia jest publiczną placówką oświatową działającą na obszarze powiatu bocheńskiego. Jej organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Bochni, a organem sprawującym nadzór merytoryczny - Małopolski Kurator Oświaty.

Z pomocy Poradni mogą korzystać uczniowie, ich rodzice i nauczyciele z 43 przedszkoli, 56 szkół podstawowych, 36 gimnazjów, 10 szkół ponadgimnazjalnych i jednego specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego.

Według stanu na 1 września 2015 roku Poradnia obejmowała swoim działaniem łącznie 25 254 dzieci i uczniów. Natomiast, według stanu na początek września 2013 roku Poradnia swoim działaniem obejmowała łącznie 24 323 dzieci i uczniów, przy czym w tej liczbie mieściły się również dzieci w wieku 4 ÷ 6 lat nieuczęszczające do przedszkoli (1 036)³.

(dowód: akta kontroli str. 7, 8 i 11)

Poradnia realizowała określone w jej Statucie cele i zadania, co odbywało się poprzez:

- udzielanie dzieciom i młodzieży, rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym związanej z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży,
- diagnozowanie dzieci i młodzieży,
- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych,
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych,
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Pomoc bezpośrednia realizowana była m.in poprzez: diagnozę, porady i konsultacje, terapię indywidualną i grupową, działalność profilaktyczną. Formami realizacji zadań Poradni były w szczególności: badania psychologiczne indywidualne i grupowe, badania pedagogiczne indywidualne i grupowe oraz spotkania warsztatowo-edukacyjne dla uczniów, rodziców, nauczycieli i innych grup zawodowych.

(dowód: akta kontroli str. 8 i 12-15)

Zadania Poradni w kontrolowanym okresie realizował zespół pracowników: siedmiu psychologów, siedmiu ÷ ośmiu pedagogów, dwóch logopedów i jednego rehabilitanta.

Wszystkie te osoby posiadały wykształcenie wyższe (magisterskie) oraz przygotowanie pedagogiczne. Ponadto 11 osób ukończyło różnego rodzaju studia podyplomowe, w tym trzy osoby z dwóch zakresów.

Spośród 18 osób kadry merytorycznej Poradni 12 osób uczestniczyło w 47 różnego rodzaju kursach kwalifikacyjnych, szkoleniach, konferencjach i warsztatach wzbogacających kompetencje zawodowe, w tym cztery osoby brały udział w szkoleniach, których tematyka związana była z działaniami nakierowanymi na diagnozowanie i rozwiązywanie problemów szeroko pojętych uzależnień, w tym behawioralnych, dzieci i młodzieży od różnych

---

³ Tej kategorii podopiecznych nie ujmują tabele arkuszy organizacyjnych Poradni z lat szkolnych 2014/2015 i 2015/2016.

czynników, przy czym w żadnym przypadku tematyka tych działań nie wskazywała precyzyjnie na e-uzależnienia.

Dyrektor Poradni wyjaśnił, że co najmniej ośmioro pracowników Poradni ukończyło studia podyplomowe lub dodatkowe formy dokształcania zawodowego, na podstawie których mogą prowadzić działania w zakresie profilaktyki I i II rzędowej związanej z szerokorozumianym pojęciem uzależnień od różnorodnych czynników, w tym jedna z tych osób ukończyła kurs pt. „*W pułapce nałogowych zachowań – kompendium wiedzy o uzależnieniach behawioralnych*” obejmujące tematykę również e-uzależnienia. Ponadto podał, że w okresie objętym kontrolą Poradnia nie zawierała umów i/lub porozumień z podmiotami zewnętrznymi w celu realizacji działań profilaktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 57, 59 i 62)

W Poradni w latach szkolnych 2013/2014, 2014/2015 i 2015/2016 (do 11 maja 2016 r.) wydano, odpowiednio: 251, 293 i 165 orzeczeń, z czego 144, 158 i 101 orzeczeń (57,4%, 54% i 61%), dotyczyło potrzeby indywidualnego nauczania.

W latach szkolnych 2013/2014 i 2014/2015 wydano, odpowiednio 651 i 1 186 opinii, z czego 244 i 606 (37,5% i 51,1%) dotyczyło odroczenia obowiązku szkolnego. W roku szkolnym 2015/2016 (do 11 maja 2016 r.) wydano 461 opinii, z czego najwięcej, bo 195 (41,8%) o specyficznych trudnościach w uczeniu się, zaś opinii o odroczeniu obowiązku szkolnego wydano pięć.

Ponadto, działające w Poradni zespoły orzekające wydały w tych latach, odpowiednio: 15, 23 i 14 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju.

(dowód: akta kontroli str. 8 i 26-34)

2. Kontroler dokonał przeglądu treści orzeczeń i opinii wydanych przez Poradnię w roku szkolnym 2014/2015 (bez opinii dotyczących odroczenia obowiązku szkolnego). W treści analizowanych 603 opinii i 293 orzeczeń wydanych w Poradni nie stwierdzono⁴ zapisów odnoszących się do nadużywania e-mediów i/lub e-uzależnienia, bądź wskazujących na zalecone ograniczenie czasu korzystania z e-mediów. Natomiast, w dokumentacji dotyczącej kolejnego roku szkolnego stwierdzono dwa przypadki zalecenia rodzicom ograniczenia dziecku korzystania z mediów elektronicznych. Były to:

- opinia nr 301/2015/2016 z 16 lutego 2016 r. w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych oraz objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną ucznia I klasy szkoły podstawowej;
- opinia nr 421/2015/2016 z 7 kwietnia 2016 r. w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych i objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną ucznia II klasy gimnazjum.

W obu tych opiniach (w ich częściach diagnostycznych opisujących przeprowadzone badania psychologiczne i pedagogiczne) nie stwierdzono, aby trudności, z którymi uczniowie zgłoszeni zostali do Poradni związane były z nadużywaniem mediów elektronicznych. Zalecenia o ograniczeniu korzystania z telefonu komórkowego i/lub komputera w obu omawianych opiniach zamieszczone zostały w części zawierającej wskazania dla rodziców.

(dowód : akta kontroli str. 57, 64 i 154-157)

Dyrektor Poradni wyjaśnił, że *rodzicom lub prawnym opiekunom uczniów wydaje się opinie lub orzeczenia zgodnie ze skierowanym przez nich do Poradni stosownym wnioskiem. Do decyzji rodziców/prawnych opiekunów/ należy, czy chcą stosowny dokument przedstawić do realizacji w szkole, czy zatrzymają go dla siebie. Następnie gdy rodzice złożą opinię lub orzeczenie do szkoły, to wówczas w razie wątpliwości pracownik danej szkoły (zazwyczaj pedagog szkolny) kontaktuje się z pracownikiem Poradni, który opiekuje się szkołą i zazwyczaj z tym który przygotowywał stosowne dokumenty. Przeważnie takie*

---

⁴ Tak w częściach diagnostycznych, jak i w częściach zawierających zalecenia dla nauczycieli i rodziców.

konsultacje odbywają się telefonicznie lub podczas dyżuru pracownika Poradni w danym przedszkolu, szkole lub placówce.

Stosownie do uczniów nadużywających mediów elektronicznych (wyłącznie dwie opinie wydane w roku szkolnym 2015/2016) informacje na ten temat znajdują się w kierowanych do rodziców zaleceniach, co jest również dostępne dla wiadomości szkoły, która ową opinię od rodzica /prawnego opiekuna/ otrzyma.

Po wydaniu ww. opinii zawierających zalecenia dla rodziców w zakresie między innymi „ograniczenia czasu korzystania z mediów elektronicznych” Poradnia nie podejmowała dalszej współpracy z rodzicami lub ze szkołami, ponieważ nie złożono żadnego wniosku w tej sprawie (ani pisemnie, ani telefonicznie). Nasze działania w każdym zakresie oddziaływania, współpracy lub terapii odbywają się na wniosek którejś z zainteresowanych stron.

Dyrektor Poradni stwierdził ponadto, że pracownicy Poradni w należyłym stopniu uświadamiają sobie rozprzestrzenianie się zagrożeń wynikających z e-uzależnień, bowiem porady, dotyczące bezpiecznego korzystania z mediów (tj. czasu, doboru programów, zagrożeń dla zdrowia płynących z nadmiernego korzystania z internetu, objawów uzależnień itp.), były wielokrotnie udzielane po badaniach, najczęściej rodzicom i mają na celu ich psychoedukację i przeciwdziałanie powstawaniu w/w problemów. Psychoedukacja rodziców i nauczycieli, w tym zakresie prowadzona jest też w formie prelekcji – w zależności od zgłaszanych potrzeb. Uważam, że: to na rodzicach spoczywa główny ciężar ustalenia – poprzez obserwację sposobów spędzania wolnego czasu - czy ich dziecko nadmiernie w tym celu wykorzystuje e-media, a nadto że dalsze realizowanie i oferowanie w przyszłości dyżurów pracowników Poradni bezpośrednio w przedszkolach, szkołach lub placówkach daje najlepsze możliwości na bliższe relacje oraz ustalenie w trakcie rozmów z ich dyrekcjami kierunków działań profilaktyki I-szo i II-go rzędowej, w tym z uwzględnieniem zagrożeń płynących z e-mediów, jednak stosownie do indywidualnych potrzeb danej instytucji i następnie realizowanie ich w formie: porad, konsultacji, prelekcji, warsztatów, szkoleń itp. Dodam, że w przypadku ewidentnego stwierdzenia u badanego w naszej Poradni dziecka objawów e-uzależnienia (co dotychczas nie wystąpiło) jej pracownicy z pewnością wskazaliby rodzicom adresy specjalistycznych instytucji / poradni / przychodni, które zajmują się leczeniem uzależnień behawioralnych, w tym także takich, które znajdują się na terenie Bochni.”

(dowód: akta kontroli str. 57, 58, 63, 64, 67, 68 i 158-163)

Na poparcie wyżej wymienionych działań dyrektor Poradni przedłożył:

- oświadczenia sześciu pracowników Poradni o prowadzeniu przez nich w indywidualnych przypadkach rozmów i porad (bez ich odnotowywania w wydawanych dokumentach), mających na celu uświadomienie rodziców w zakresie zagrożeń płynących dla ich dzieci z nadmiernego wykorzystywania e-mediów;
- sprawozdanie opisowe o uczestnictwie jednej z pracownic Poradni w szkoleniu pt. „W pułapce nałogowych zachowań – kompendium wiedzy o uzależnieniach behawioralnych”, które obejmowało 45 godzin wykładów i pracy warsztatowej. Podejmowane tematy dotyczyły m.in. mechanizmów powstawania uzależnień, w tym od Internetu (sieciorholizm) i jego faz, rozpoznawania wczesnych symptomów uzależnienia, doboru technik pomocowych do rodzaju uzależnienia, w tym sieciorholizmu. Podczas zajęć warsztatowych ćwiczone sposoby postępowania z osobą uzależnioną;
- zaproszenia /wnioski/ z placówek oświatowych i/lub innych instytucji do przeprowadzenia spotkań (wygłoszenia prelekcji, udzielania porad indywidualnych itp.), z nauczycielami, uczniami i/lub ich rodzicami, podziękowania za ich realizację oraz dokumenty o nazwie „Karty pracy w terenie” (ich rejestry z lat objętych kontrolą NIK obejmują niemal 270 działań/zajęć), które zawierają opis danego działania zrealizowanego poza Poradnią, w tym na przykład:
  - udział 16 grudnia 2015 r. w radzie pedagogicznej Gimnazjum nr 2 w Bochni połączony z prelekcją, dotyczącą terapii rodzin – form pomocy dzieciom i ich rodzicom;

- udział 26 listopada 2015 r. w pedagogizacji rodziców uczniów Zespołu Szkół Gminnych w Pogwizdowie nt. „Właściwego organizowania czasu pozalekcyjnego (czas wolny a obowiązki i nauka)” połączony z indywidualnymi konsultacjami;
- udział 14 kwietnia 2015 r. w (organizowanej przez Komendę Powiatową Policji w Bochni i II Liceum Ogólnokształcące w Bochni z udziałem Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Bochni) debacie pn. „Cyberprzemoc – Niemoc”, obejmującej tematycznym zakresem również aspekty psychologiczne i pedagogiczne uzależnienia od komputera i Internetu oraz przeciwdziałanie temu zjawisku.

Treść notatek o wszystkich działaniach odnotowanych w rejestrach prac zewnętrznych nie wskazywała bezpośrednio na uwzględnienie w ich tematycznych zakresach problemu e-uzależnienia. Wyjątek w tym względzie stanowiła zorganizowana w kwietniu 2015 r. wyżej opisana debata.

(dowód: akta kontroli str. 9, 39-52, 59-62, 87,88, 127-129, 153, i 158-163)

Dyrektor Poradni wyjaśnił, iż *Poradnia współpracowała z podmiotami zewnętrznymi w celu realizacji działań profilaktycznych. Udział w tych działaniach odbywał się na podstawie zaproszeń z placówek, pism ze szkół lub telefonicznej albo bezpośredniej rozmowy pomiędzy pracownikiem Poradni, a dyrektorem szkoły w czasie wizyty pracownika w danym przedszkolu, szkole lub placówce. W związku z czym nie wszystkie wizyty mają potwierdzenie w formie stosownego pisma lub zaproszenia z placówki. To właśnie kierownictwo tych podmiotów zewnętrznych każdorazowo ustalało skład odbiorców realizowanych działań (wszyscy lub tylko wybrani nauczyciele, uczniowie i/lub zainteresowani rodzice). Ponadto na podstawie wzmiankowanych zaproszeń nawet tych pisemnych trudno jest określić, czy intencja dyrektora placówki zapraszającej była wynikiem realizacji szkolnego programu profilaktyki, czy też była doraźną koniecznością realizacji danego tematu, ze względu na sytuację lub okoliczność jaka zaistniała w danej jednostce oświatowej.*

Działania pracowników organizowane na zewnątrz wchodzą w zakres ich obowiązków, co ujęte jest w Planie Pracy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na dany rok szkolny. Finansowanie działań pracowników leży po stronie Poradni (wynagrodzenie oraz zwroty kosztów podróży przedstawione w druku delegacji).

(dowód: akta kontroli str. 57-62, 64-67 i 70-130)

3. Poradnia otrzymywała materiały informacyjne i broszury szkoleniowe od różnych instytucji oraz zakupiła materiały profilaktyczne z zakresu zagrożeń e-mediów, jak np.:

- szereg numerów „Głosu Pedagogicznego”, zawierających artykuły dotyczące cyberprzemocy (nr 63/2014), sekstingu czyli wirtualnego ekshibicjonizmu (68/2015), zachowań społecznych w Internecie (71/2015);
- płytę DVD „TV STORY” z filmowego pakietu edukacyjnego, poruszającego m.in. uzależnienie od multimedii;
- broszury Fundacji ETOH: „Patologiczny hazard i internet – przewodnik dla rodziców, uzależnienia behawioralne” i „Internet i komputer – instrukcja bezpiecznej obsługi”;
- broszury Fundacji POZA SCHEMATAMI: „Profilaktyka uzależnień behawioralnych wśród młodzieży gimnazjalnej”, „BHP użytkownika mediów elektronicznych”, „Miłość a elektroniczna fascynacja. Co warto wiedzieć o nawiązywaniu znajomości w sieci?”, „Rysia i Tolek na Cyber-zachodzie, czyli opowieść o tym jak dwóch małych śmiałków Internet przemierzało i wiele przygód miało”.

Materiały te były udostępnione w bibliotece metodycznej Poradni i według wyjaśnień dyrektora Poradni są wykorzystywane w trakcie przygotowywania prelekcji, warsztatów lub szkoleń dla nauczycieli i rodziców, (...) a w miarę dostępności i posiadanych sztuk są bezpłatnie przekazywane rodzicom, polecane szkołom i placówkom współpracującym z Poradnią, gdzie stwierdzano w trakcie konsultacji, badań lub interwencji ryzyko e-uzależnienia.”

Dyrektor Poradni wyjaśnił ponadto, iż *Pracownicy Poradni uczestniczyli w konferencjach, szkoleniach i studiach podyplomowych, które przynajmniej pośrednio związane były z problematyką uzależnień. Nie posiada jednak wiedzy o źródłach sfinansowania takich działań doskonalących kwalifikacje zawodowe pracowników.* (dowód: akta kontroli str. 58, 62, 68, 69 i 164-192)

4. W latach 2013-2016 powiat bocheński nie realizował programów polityki zdrowotnej związanych z e-uzależnieniem, w tym od gier komputerowych i Internetu.

(dowód: akta kontroli str. 4-6)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Biorąc pod uwagę rozwój mediów elektronicznych i związanych z tym zagrożeń, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli zasadne jest zwiększanie aktywności w działalności Poradni w tym zakresie oraz bieżące dokumentowanie takich działań. Należy liczyć się z narastaniem problemów z e-uzależnieniem wśród dzieci i młodzieży, co uzasadnia konieczność szerszego uwzględnienia tych kwestii w działaniach profilaktycznych Poradni. Warto również w tym zakresie uwzględnić współpracę z organizacjami realizującymi działania profilaktyczne finansowane z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, dotyczące zagrożenia uzależnieniem od mediów elektronicznych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵, wnosi o zwiększenie aktywności działalności Poradni w zakresie zagrożeń wynikających z korzystania z mediów elektronicznych i sprzyjających e-uzależnieniu oraz bieżące dokumentowanie takich działań.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 15 lipca 2016 r.

Kontroler

Sylwester Śmiałek
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Marcin Kopeć
Wicedyrektor

⁵ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677, dalej: *ustawa o NIK*.